

Vegyes párosok versenye

Oscar-díj: fekete-fehér barátságok és fekete-fehér film tarolt

Műsorvezető nélkül és meglehetősen kevés meglepetéssel zajlott az Amerikai Filmakadémia éves díjátadó ünnepe, közismertebb nevén az Oscar-gála. A díjakról döntő, több ezer tagú szavazóbizottság idén is javarészt a biztonságos megoldásokat választotta, de volt ál-romantikus PR-mutatvány, és az aktuális Spike Lee-féle hőzöngés sem maradt el.

Harminc év óta először zajlott műsorvezető nélkül 2019-ben az Oscar-díj-átadó, miután a decemberben kiválasztott Kevin Hart komikust néhány, tíz évvel ezelőtti, homofóbnak nyilvánított Twitter-bejegyzése egyenesen a süllyesztőbe küldte, a szervező ABC Entertainment vezetőse pedig a további bonyodalmak elkerülése végett letett róla, hogy a nagy nap előtt fennmaradó alig egy-két hónapon belül új házigazdát keressen a gálának. Más kérdés, vajon hányan vállalták volna a *Hollywood Reporter* szerint „a legkevésbé vágyott melót Hollywoodban”.

A legtöbb díjat, szám szerint négyet a február 24-i gálán a *Bohém Rapszódia* zsebelhette be, bár tény, hogy a főszerepet alakító Rami Malek férfi főszereplő-díját leszámítva mind-egyik technikai elismerés. A 37 éves Malek élete első igazi főszerepéért érdemelte ki az Oscart, maga mögé utasítva olyan nagy neveket, mint Christian Bale *Az alemnökből*, aki ismét látványos fizikai átváltozással készült a szerepre – mintegy 20 kilót szedett magára Dick Cheney megformálása érdekében. A másik esélyesnek tartott férfi főszereplő Viggo Mortensen volt *A zöld könyvből*, amelyben az olasz-amerikai kidobóember, Tony Lip szerepében brillírozik. A szobrociska mégis Rami Malek kezébe került, aki a Queen együttes legendás frontembere, Freddie Mercury megformálását mintegy színészi akrobatamutatványként abszolválta, emberfeletti munkával emelkedve felül a nehéz körülményeken, és pusztá erejével megmentve egy gyengécske életrajzi filmet a teljes széteséstől. Először is testalkatilag fele-

akkora, mint Freddie volt, másrészt a szupersztár előreugró felső fogsorát imitálni hivatott rettenetes protézissel kellett küzdenie, amely nemcsak a beszédben akadályozta, de még a száját sem tudta rendesen becsukni tőle, ezért gyakorlatilag a szemével és a testével kellett játszania. Mindehhez adjuk hozzá a súlyos zaklatási vádak miatt szintén süllyesztőbe került Bryan Singer rendezőt (vagyis a rendező hiányát), majd a rendezőváltást, ami kis híján magával sodorta a filmet, és máris megértjük, miért olyan heroikus Malek küzdelme és végül is diadala a szerep felett, még akkor is, ha az Oscar-díj odaítélésében valószínűleg a filmet övező óriási hype is nyomott a latban. **A vágásért, hangvágásért és -keverésért** kapott Oscarok papírforma szerint kerültek a *Bohém rapszodiához*, valószínűleg elsősorban a látványos befejező jelenet, a Live Aid koncert újrajátszásáért.

Három-három díjat tudhat magának a *Fekete párduc* című képregényfilm (eredeti filmzene, jelmez, látvány), a *Zöld könyv* (legjobb film, legjobb férfi mellékszereplő – Mahershala Ali, legjobb eredeti forgatókönyv) és a *Roma* (legjobb külföldi film, legjobb rendező, legjobb operatőr). Bár a főszereplő Viggo Morten-

sen lecsúszott a díjról, partnere, a két évvel ezelőtt már egy mellékszereplői Oscarral elismert Mahershala Ali azonban idén duplázhathat. Bár a legjobb film díjára is esélyes volt, Spike Lee legújabb „jointja”, a *Csuklyások* végül hat jelölésből egyetlen szobrociskával maradt (legjobb adaptált forgatókönyv), a rendezőből nem kis felháborodást váltva ki. A temperamentumáról híres Lee szemtanúk szerint a legjobb filmnek járó díj átadása után feldúltan indult a Kodak színház kijárata felé, míg vissza nem kísérték a helyére. „Mindig, mikor valaki furikáz valakit, én veszítek” – mondta később egy interjúban, utalva arra, hogy 1990-ben a *Miss Daisy sofőrje* ellenében maradt alul a legjobb film titulusáért folytatott versenyben. Érdekesség, hogy ez utóbbiban egy fekete férfi vezeti egy gazdag fehér nő autóját, míg az ideinyertes *Zöld könyvben* Mortensen egy fehér sofőr szerepében fuvarozza disztिंगvált fekete munkaadóját a déli államokon keresztül. Mi több, Lee idei versenyműve, a *Csuklyások* is egy

fekete és egy fehér férfi színész (John Davi Washington és Adam Driver) dinamikájára épülve meséli el a filmírók fantáziáját is meghaladó igaz történetet, amely szerint egy fekete rendőr fehér kollégája segítségével gyakorlatilag beépül a Ku Klux Klánba a '70-es években. A dinamikus és szórakoztató, de kissé didaktikus, politikai manifesztumnak is beillő alkotást az Akadémia nem vállalta legjobb filmnek, helyette a sokkal biztonságosabb vizeken evező, a faji és identitáskérdéseket inkább szórmentén kezelő, (a jobbik értelemben) régimódi barátságfilmeket idéző *Zöld könyv* lett a befutó.

Volt már rá példa az Oscarok történetében, hogy ugyanaz a film lett a legjobb film és a legjobb külföldi film, emlékezzünk csak Roberto Benigni *La vita e bellájára*. Valami hasonlóban reménykedett idén a nagyszerű mexikói filmes, Alfonso Cuarón is a *Romával*, amelyet nemcsak írt és rendezett, hanem a producer, a vágó és az operatőr is ő maga volt. A káprázatos képi világú fekete-fehér alkotás különlegessége, hogy nem a hagyományos filmstúdiók, hanem a főleg online streameléssel, illetve az utóbbi években egyre inkább gyártással is foglalkozó Netflix égisze alatt készült, moziban pedig csak azért mutatták be, hogy Oscarra lehessen jelölni. A gyönyörű és brutálisan megrázó film a kritikai elismerés mellett három fontos díjat is elvihetett. Ez egyfajta paradigmaváltás kezdetét is jelezheti, ami a Netflix jelenlétét illeti a filmgyártásban.

A színésznők jelen beszámolónak azért kerültek a végére, mert mind a fő-, mind a mellékszereplői díj olyan filmek

Az úr és a tapló. Mahershala Ali és Viggo Mortensen a *Zöld könyvben*

szereplőinek jutott, amelyeknek más babér nem termett idén. Az idei díjátadó kétségkívül legnagyobb vesztese Jorgosz Lantimosz *A kedvenc* című kosztümös szatírája, amelyet tíz Oscarra jelöltek, és csak Olivia Colman főszereplő vihetett haza díjat, pedig az excentrikus képi világú, kegyetlenül vicces és durván abszurd film két női mellékszereplője, Rachel Weisz és Emma Stone valamelyike is vastagon megérdemelt volna egy szobrocskát, nem beszélve a díszletről, a jelmezekről és a teljes produkciós designról. Barry Jenkins friss filmje, a *Ha a Beale Street beszélni tudna* három kategóriában kapott jelölést, amit

azonban csak a női mellékszereplő, Regina King tudott díjra váltani.

A hoppmester hiányát a díjakat átadó sztárok meg sem próbálták pótolni, inkább nagyszabású zenés momentumokkal színesítették a műsort. Ezek közül a legnagyobb visszhangot Lady Gaga és Bradley Cooper duettje váltotta ki, akik közös filmjük, a *Csillag születik* Oscar-díjjal jutalmazott betétdalát, a *Shallow-t* adták elő olyan szenvedéllyel, hogy a világsajtó napokig arról cikkezett, a való életben is egy párt alkotnak. Bár a pletykákat Gaga hamar cáfolta, mondván, pusztán színészkedésről van szó, a zenés romantikus film publicitásának nem tett rosszat a történet (lehet, hogy Bradley Cooper feleségének erről más a véleménye).

Összességében biztonságos mederben maradó, visszafogott Oscar-gálának voltunk tanúi idén, ami az elmúlt évek botrányait követően (elég csak a tavalyelőtti boríték-összecszerelés fiaskóra vagy a faji sokszínűség hiánya miatt a szervezőket ért vádakra gondolni) nem is meglepő. Hiányoztak viszont a horrorfilmek, például a kritikusok és a közönség által is ünnepeelt *Hereditary*, holott a műfaj az utóbbi időben nem volt mostohagyereke az Akadémiának, mint korábban, és nem érdemelte meg a teljes mellőzést Damien Chazelle *Az első embere* sem (4 jelölés, 0 díj), amelyről a *Várad* hasábjain korábban írtunk, és amelyből legalább a hangvágás és a női mellékszereplő, Claire Foy érdemelt volt egy említést. Az

Mesterhármás. Alfonso Cuarónnak alig férnek el a kezében az Oscarjai

pedig, hogy végül bevezetik-e a legnépszerűbb filmnek járó díjkategóriát, amellyel az egyre terjedelmesebb Marvel és DC-féle képregény-univerzumok kaphatnának a mostaninál jelentősen nagyobb teret az Oscaron, egyelőre a jövő titka.

NAGY ORSOLYA

A 91. Oscar főbb kategóriáinak díjazottjai:

Legjobb film: *A zöld könyv* (*The Green Book*)

Legjobb rendező: Alfonso Cuarón (*Roma*)

Legjobb férfi főszereplő: Rami Malek (*Bohém rapszódia / Bohemian Rhapsody*)

Legjobb női főszereplő: Olivia Colman (*A kedvenc / The Favourite*)

Legjobb férfi mellékszereplő: Mahershala Ali (*A zöld könyv*)

Legjobb női mellékszereplő: Regina King (*Ha a Beale Street beszélni tudna / If Beale Street Could Talk*)

Legjobb operatőr: Alfonso Cuarón (*Roma*)

Legjobb eredeti zene: Ludwig Göransson – *Fekete párduc* (*Black Panther*)

Legjobb betétdal: Lady Gaga, Mark Ronson, Anthony Rossomando, Andrew Wyatt – *Shallow* (*Csillag születik – A Star is Born*)

100

*Korall, 1992,
festett fa,
44 × 78 × 46 cm*